

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Practica Theologiae Mysticae

Gelen, Victor

Coloniae Agrippinae, 1652

Articulus Octauus. Perfectionem mysticam non consistere in eo, vt quis maneat in summo semel adepto, supremi status; sed vt in Nunc operationis perfectius adhaereat Deo.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9766

factionem, transformationem; vnionem, exultationem, iubilum.] quia nimirum [operationes *a* interiores praesertim in affectu non ita clarè proferuntur, nec ita possunt scriptis tradi, sicut sentiuntur, & hæc est ratio quare Apostolus dixit, se auduisse arcana verba, quæ non licebat homini loqui, quoniam illa minus poterat tradere [Beato Dionysio Exempli Gratia] quam acceperat; rursus Beatus Dionysius plus concepit ex verbis Apostoli; quam scriptis derelinquere fas habuit.] cum autem præ cæteris terminis, frequenter termino fruitionis utamur; nemo tam ignarus creditur esse, qui fruitionem mysticam pro fruitione patriæ, & gloriæ velit accipere. nam nostra [fruitio *b* est amantis in amato quietatio] tantum; amantis scilicet animæ, in amato scilicet Deo, ut summo Bono; siue amoris modus sit naturalis, siue supernaturalis, supremè, mediè, vel intimè intensus. Et ut certius aliquid constet de summo status, & operationis, cum non modica inter practicos eminentiores, de mystico summo sit sententiarum varietas, consequenter dicitur,

Perfectionem mysticam non consistere in eo, ut quis maneat in summo semel adeptus, summi status; sed ut in Nunc operationis, perfectius adhaereat Deo.

ARTICVLVS OCTAVVS.

AD veram, & realem praxin, seu exercitium actus, cum plena, & perfectè ordinata fruitione consortij diuinæ naturæ, obtinendum; nil vltimè adeo necessarium esse videtur; quam scire, & diligenti cura obseruare, perfectionem mysticam non consistere in eo, ut quis maneat in summo semel adeptus summi status alicuius, scilicet vnionis, vel Transformationis; aut etiam eminentioris, eorum scilicet, qui *c* sanctitate, miraculis, præstantioribus gratijs, & donis supernaturalibus à Deo dignantur: sed ut in Nunc præsentis perfectius Deo adhaereat, & summè conformiter se habeat ad diuinam voluntatem, pro cuius veritatis elucidatione, varia summi acceptio distinctione accuratiori examinanda erit.

Et primo quidem summum accipi potest, secundum quod aliquis, ex sollicita mysticorum lectione, & diuino, seu multorum annorum exercitio, tandem sibi ipsi modum aliquem constituit; quo semper tanquam generali auxilio, & vniformi, eodemque modo agat, seque ab omnibus denubet, expediatque; per continuam scilicet negationem eorum quæ sunt, & quæ non sunt, absque noticia, & vlla cura ad continuas vicissitudines interiores,

a Gerson. *Ibid.* conf. 6. *b* S. Thom. 1. 2. q. 4. a. 3. c. *c* Inf. *de* i. s. 9.

fiores, (secundum quas tamen omnibus mobilibus mobilior Dei sapientia, dispositiones, & cooperationes nostras, ordinata successione requirit.) incessanter omnia negando, & transcendendo, vsque ad nouissimum intellectus; in quo tandem, vel in non operari, vel otio aliquo intellectuali, vel impertinens aliquod phantasma actionis euanescit; totius compositi, seu hominis machina in obscuro pondere persistente, & tam durante quam finita eiusmodi negatione, de diuinis communionibus nihil, aut modicum participante. intellectus enim agens per tales indifferentes, & generales negationes, cum in pura sua naturali actiuitate, & speculatione duntaxat foueatur; non potest speciem aliquam, ad Nunc præsens, cum vitali in Deo afficientia, consequi; nec voluntatem, diuinæ dilectionis subiectum attingere, ac multò minus alijs potentijs, & inferiori massæ, diuinis bene-afficientias communicare. summum tamen eiusmodi negationis, & transcendentis modus, illis qui in incertum currunt, & in pugna sua aërem verberant, dicitur; eò quod sese taliter supra se, & ad summum vsque sui, eleuent. Verùm quia tale summum in naturali contemplatione, primi, & summi entis consistit, & hominem in natura vitiatam non reparat; ita vt in reali, & solido exercitio vitæ internæ potius speculatio quædam sit, & in vanam complacentiam intel-

lectualis oblectationis deducat; ad vitia, illusiones, & pericula contemplationis modi naturalis, de qua supra dictum est, reijci debet. quandoquidem [voluptas *b* quæ ex spiritus dulcedine fluit, quaque nobis ipsis maximè placere solemus, magis nutriat amorem nostri, quam illecebræ rerum mundanarum.]

Secundo accipi potest summum, quando post dictas negationes, non fititur in nuda speculatione, primi Entis, seu Pulchri, per ipsam contemplationem delectantis; sed tandem circa nouissimum intellectus, & cum persuasum habetur intellectum sufficienter à phantasmatibus purgatum, & illustrationibus perfectum, ad voluntatis inflammationem, & amoris excitationem proceditur. atque hoc illis quidem summum est relinquendum, qui per proprias species ad Nunc instans ordinatè se habere, & nesciunt, & ob modicam reparationem vitiatæ massæ, necdum omnia pro vt sunt bona valdè, & pro vt particula quædam sunt primæ bonitatis, accipere, & fouere possunt. horum autem summum à præstantissimo, ac summo illo negationis modo, de quo Dionysius *c* loquitur, & ipsi inani opinione se habere, sibi ipsis persuadent, nimis quam longè distat. Vult enim Timotheum clarissimum pro maxima qua valet mysticorum spectaculorum exercitatione, primo quidem sensus,

O o 3 &

a Prima p. Dec. 7. & 8. *b* Rosing. lib. 5. de Disc. Christ. perf. c. 6. *c* Theol. Myst. c. 1.

& mentis actiones, & ea quæ non sunt, & quæ sunt omnia prætermittere: Secundo autem libero, solutoque, ac liquido à se, & ab omnibus discessu, ad Eius qui omnem scientiam, & essentiam superat coniunctionem excitari: Tertio verò ut ibidem paulò inferius insinuat, omnium, ceù primæ causæ, tanquam quæ omni negationi, & affirmationi antiquior sit, & antecellat. vniri: ita ut modus affirmationis vel negationis, dispositio, seu præambulum sit duntaxat, supremæ vniõnis, illiusue summi; de quo nos hic in quinta acceptione agimus. qui ergò post negationes continuas tandem in affirmationem pergit, is certè ad tale summum non peruenit, cum exercitatio voluntatis eius summum sit; in ordine autem ad Dionysij summum non nisi præambulum sit, & dispositio. Cæterùm in praxi mystica vel manibus palpare quis poterit, nonnullos ingenio sagaces, intellectu subtiles, ac animo elatos, cæcæ suas negationes, & sine vllò delectu, ordine, ac consecutione transcendentias intellectuales, vixque tandem aliquando in voluntatis inflammationem pertinentes; vsque adeò magnificare, & superexaltare, ut nemo quidpiam ipsorum iudicio bene agere videatur, nisi quem in speculationes suas quoquo modo attraxerint. sunt insuper intellectualium istorum hominum vitia, in spiritu elationis vsque adeò radicata, ut vix in vllò humanæ imperfectionis genere, quispiam tantum

deprimatur; quantum ipsi periculi subeunt, ne gratijs, & donis sibi concessis abutantur, & propria complacentia superexaltati, cum Lucifero in præcipitium collabantur. intellectus enim agens, inani speculatione nimis occupatus, in tantum spiritali abstractione abducitur, ut ad utilitatem, & fructum mysticæ vitæ, reparationem scilicet vitiatæ naturæ, per humilitatis, cæterarumque virtutum studium, modicum attendat. vndè etiam vbi iactura propriæ æstimationis, honoris, & vanæ gloriæ, istiusmodi spiritalium hominem contigerit, non virtutis studiosum; sed quasi dira passum intueri licebit. & tale summum, cum tam in reparatione vitiatæ naturæ, quam in ordinatis, & consecutiuis operationibus spiritus deficiat; deceptionibus plenum est.

Tertio accipi potest aliquod summum, pro ordinario, & summè virtuoso modo Deo adhærendi continuo, per viam essentialis resignationis, ita ut indifferenter omnia de manu Dei accipiat; siue illa summa, siue infima, dulcia, vel amara fuerint. & hac quidem perfectione posita, mystica erunt omnia bona valdè. Verùm quia exercitium resignationis, magis in penuria actualis vniõnis, humilem Dei subiectionem, quàm vitale consortium diuinæ naturæ respicit, ac etiam in adepta actuali bene-afficientia; adhuc tamen ignorat, an ad eius perfectionem, & continuationem, sursum vel deorsum, dextror-

trorsum, vel sinistrorsum, eundem sit: procul adhuc distat, à charitate in actus exercitio ordinata, qua homo spiritualis diiudicat omnia, & perficiendo distribuit, vt sciat quæ à Deo sibi donata sunt.

Quarto accipi potest summum respectiue, scilicet ad inferius, & sic quod est infimum respectu supremi, est supremum respectu infimi; tale autem summum in qualibet regione, aut situ mentali reperitur. sicut [in ordine Hierarchico & Angelorum tres sunt principales ordines, horum quolibet in tres alios subdiuiso.] vnde qui in infimo sunt medij, supremi sunt respectu infimi. ita quoque mysticus ordinatè instructus, & procedens, dum in inferiori regione, aliquamdiu versatus est, per reflectionem ad præterita, & infima, se superiorem inuenit. & dum in medio versatur, superiora intuetur in infimo; dum autem inferiora respicit, in summo est. [inferius. b enim non attingit superius nisi in summo] sed hoc non est summum, nisi impropriè, & respectiue.

Quinto accipi potest summum absolute, pro vt scilicet, per continuum ascensum, ad ipsius status altissimas regiones, earumque consummatam eleuationem, cui etiam nil amplius superius, & magis altum sit; perfectè conscenditur: neque tamen in hoc etiam summo perseverantia collocari potest.

Primò quidem, quia in tali summo non inuenitur stabilitas, scilicet adæquatè perfecta. vnde licet summum spiritus diuini, in ascensu, & descensu Transformationis, vel ad decem annos duraret; hoc tamen non contingit ita adæquatè; quin & ipsa cum Deo familiaritas, in spiritu puriori; & specierum, ac similitudinum in superioribus, & inferioribus viribus, resultantia, maiorem suam perfectionem assequatur; fiatque repræsentatio subtilior, & à phantasmatis defœcator. facillimè autem hoc loco aliquis decipitur, credens se in summo semel adepto semper manere, eo quod secundum viuacitatem substantialem, & vitalem bene-afficientiam diu daret: si præsertim mysticus ignoret particulares, & ordinatas vicissitudines, quæ continuo, & omnidie, pluriesque in vno die intensiores, & remissiores in operationibus instantaneis, peraguntur. tunc enim & secundum generalem, & confusam praxin durare potest, ab eo tempore, quo in ascensu in seipso, seu proprio spiritu insignem viuacitatem, & diuinæ naturæ vitalem bene-afficientiam consequitur; vsque ad descensum fructuum & disparentiam eiusmodi viuacitatis: quod quidem in vltimis, & perfectis statibus, fortè intra decem vel plures annos non fieret, & mysticus interea morte sublatus sibi perseverantiam sui summi persuaderet.

Secundò

a S. Dionys. passim & Scholastici. b S. Thom. lib. 1. Contr. Gent. cap. 57. c Vt latius hie varr. 9.

Secundò verò non potest eiusmodi summum semel adeptum perseverare, quia est contra rationem utilitatis mysticæ, quam in eo diximus esse sitam, ut reparatio massæ vitiatæ ex redundantia familiaritatis, & fruitionis divinæ reparetur, & ad felicitatem status innocentiae quantum ad subordinationem passionum, puritatem intellectus, & rectitudinem voluntatis in Dei dilectione pertingat: id quod minimè fieri posset, si in summo perfectissimi status semel adepto perseveraret. [tum enim b homo nimis absorptus inutilis foret ad quævis agenda:] nec posset ex tentationibus, & rebus aduersis probari ad augmentum meriti; magisq; in Divinæ naturæ felicissimo consortio præmij, & beati; quam meriti, & viatoris rationem haberet: quod constanti perseverantia huius vitæ, & fragilitatis humanæ conditiones omninò excedit.

Quia nimirum [c rarum est valdè in montem Domini ascendere; sed multò rarius in eius vertice stare, & ibi moram facere: rarissimum autem ibi habitare, & in monte requiescere, & quidem [inhærere Deo iugiter d & contemplationi eius inseparabiliter copulari, impossibile est homini ista carnis fragilitate circumdato.] [quis enim e vnquam, (quamvis præcipuus omnium iustorum atque Sanctorum) huius corporis vinculis colligatus, summum hoc Bonum, ita possidere

potuisse credendus est, ut nunquam à divina contemplatione discedens, nec paruo quidem tempore ab eo, qui solus bonus est, terrenis cogitationibus putetur affectus, qui vnquam vllam cibi, vllam indumenti aliarumue carnalium rerum gesserit curam, nunquam de fratrum susceptione, de loci commutatione, de cellulæ structione sollicitus, aut operam aliquam humani concupierit adiumenti, aut inopiæ sterilitate vexatus, illam sententiam Dominicæ increpationis incurrit: ne solliciti sitis animæ vestræ, quid manducetis, nec corpori vestro quid induamini. Denique ipsum illum Apostolum Paulum, qui omnium Sanctorum laborem, passionum numerositate transcendit, nequaquam hoc implere potuisse confidenter adstruimus, ipso in Actibus Apostolorum Discipulis attestante: ipsi scitis, quoniam ad ea, quæ mihi opus erant, & his qui mecum sunt, ministraverunt manus istæ, vel cum Thessalonicensibus scribens in labore, & fatigatione nocte, & die operatum fuisse testatur: quibus laboribus licet magna eidem meritorum stipendia pararentur, tamen mens eius quamuis sancta, atque sublimis, non poterat non ab illa cœlesti Theoria intentione terreni operis aliquando diuelli.] [f fatigatio itaque, & occupationes variæ, quibus necesse est contemplationem nostram in hac vita

a Hic art. 13. b. S. Thom. c Richard de Prap. ad Cont. c. 76. b Cassian. Collat. x. cap. 14. e Pridem collat. 23. c. 5. f S. Thom. l. 1. Contr. Gent. c. 102.

vita interpolari: insuper errores, & debilitationes, & casus varij quibus subiacet præsens vita,] satis ostendunt actionum nostrarum inconstantiam. Præterea cum charitas in usu, & exercitio actus se habeat, [sicut digestio a cibi,] oportet vt facta digestionem, & alimentum absorptionem, propter debilitatem virium, aliud alimentum, & cibum subsequatur. & ideo quando mysticus suum summum absoluit per subordinatas ascendentes, vel descendentes regiones, earumque congruas actiones; ita vt [insigniter profecerit in aliquem b nouum actum, vel nouum statum gratiæ, tunc secundum illud augmentum gratiæ attenditur, & datur missio inuisibilis Spiritus sancti ad illum.] quod ita, de nouo per succedentes, & ordinatas vicissitudines c varietates, ac per particulas (vt ita dicam) operationum, seu verborum mysticorum, minutim, & transitoriè accipiat; quod Deus infinita sua magnitudine, & æterna duratione, possidet.

Sexto accipi potest aliquod summum, secundum modum operandi; ita vt in arcana, & supernaturali Dei amicitia continuo magis subtili, & substantiæ spirituali magis conformi modo, operetur; ac [vniformitate d conformi Angelis, & prætermittis omnibus in sola Dei contemplatione persistat.] siue operatio, secundum quod versatur in aliquo summo respectiue,

vel absolutè, sumatur; siue secundum quod est in Nunc actus exercitio, accipiat. & tale etiam summum, dum peregrinamur à Domino perseverare non potest,] quia nulla actio in suo summo e diu durat.] & [Deus semper excitat ad ea, quæ sunt f ante.]

Et ideo [perfecti etiam g in charitate proficiant; sed non est ad hoc principalis eorum cura: sed iam eorum studium circa hoc maximè versatur, vt Deo inhæreant,] & nouo semper modo non desinant ad Diuinam voluntatem conformiter se habere; ne cessent per ordinatas vicissitudines appropinquare, qui tenacissimè summo inhærendo, neglexerint vtilius in inferioribus inquirere. [prudentia enim purgati animi h est, diuina, non quasi in electione præferre, sed sola nosse; & hæc tanquam nihil aliud sint intueri.] quod quidem summum, ceu perfectissimum Deo adhærendi modum, proprium, & accommodum Nunc operationis in actus exercitio, esse, dictum est i infra; ita vt in eiusmodi Nunc operationis ex spiritu in potentias tam superiores, quam inferiores, magis vel minus, in Deo vicinum existere, influant. nam [secundum naturæ ordinem propter k colligantiam virium animæ in vna essentia; & animæ, & corporis, in vno esse compositi; vires superiores, & inferiores, & etiam corpus, & anima inuicem in se influunt, quod in aliquo

P p

eorum

a S. Thom. 22. q. 24. a. 6. c. b 1 p. q. 43. a. 6. ad 2. c ibi expositiones & in 1. dist. 15. q. 5. a. 1. questione 5. & a. 2. q. 1. c inf. Det 6. d S. Thom. 22. q. 180. a. 6. ad 2. e Ibid. a. 8. ad 2. f S. Dion. de Diu. nom. c. 4. g 22. q. 14. a. 9. ad 3. h S. Bonau. de hom. Eccl. 1. 1. Det. 6. a. 1. 2. 3. 4. k S. Th. de verit. q. 26. a. 10.

eorum abundat.] [in omni enim *a* composito, bonum non est huius, vel illius partis; sed totius.]

[Substantijs itaque separatis, quæ non habent *b* aliam operationem vitæ, quam intelligere;] & velle, concedendum est, quod semel summo sui status, meriti, & præmij, adepto; in eo quoque completa, & perfecta duratione, ac operatione persistent. nobis autem [cum desit naturalis constitutio conuenientiæ, aptæque compositionis ratio, eodem *e* modo se habens;] humiliter ferendum est: quod à summo tum status, tum Nunc operationis, ad *lucum* nostrum relabamur: ita tamen vt [nunquam ex intentione voluntatis; sed sola, interpolatione *d* necessitatis, acies mentis ab æternis, & summis spectaculis, dessectat.] [& sic licet quamdiu grauis carnis huius mole deprimimur, impossibile nobis sit in eodem semper animi vigore, ac in Deum suspensione persistere; quisquis *e* tamen bonus, mox vbi ad inuilia sese conuersum deprehendit ab eis ilicò sese cum magna sui ipsius, ac instabilitatis suæ dedignatione auertit; & quia sine animi affectione illis intendebat, ideò citra difficultatem ab illis auertitur, quippè qui ad introuersionem quam extrouersionem propensior est] & in Nunc operationis perfectè Deo adhærendi, laborem suum impendit, vt latius habetur supra *f* & quamuis in Nunc

operationis summo, nemo diu persistat; in summo tamen status supernaturalis hoc locum non habere ex sequentibus magis colligere licebit,

Quamdiu probabiliter duret vnus status supernaturalis secundum vniformem vt plurimum modum operandi.

ARTICVLVS NONVS.

Actiones vitæ nostræ, cum annuis temporibus, mensibus, diebus, horis, ac momentis absolui, sentit quotidiana experientia: voluntatis appetitum citius intellectu dari, probant infantium gestus; intellectum eum maturo iudicio, circa quadragesimum annu prius accedere, ad communem praxin docent *g* nonnulli; certis *h* annis finitis Regi Persarum ab Angelo auxiliu ferri; Ezechielem ad prophetiam peruenisse; aliaue contigisse, narrat passim sacra Historia. [hoc enim quod dicitur quia in tricesimo *i* anno spiritum prophetiæ acceperit, indicat aliquid nobis considerandum: videlicet quia iuxta rationis vsum, doctrinæ sermo non suppetit, nisi in ætate perfecta. Vnde & ipse Dominus, anno duodecimo ætatis suæ, in medio Doctorum, in templo sedens; non docens; sed interrogans voluit inueniri.] atque ita non est quod aliquis miretur, si & in mystica exerci-

a S. Th. Contr. Gent. l. 1. c. 18. *b* Contr. Gent. l. 2. c. 97. *c* S. Dion. de Dia. nom. c. 4. *d* Harph. ex Wercell. l. 1. p. 2. c. 46. *e* Taul. Instit. c. 16. *f* paraph. 6. & 9. *g* Taul. in Ascens. Dom. serm. 2. & Harph. l. 2. p. 3. & l. 3. p. 1. c. 4. *h* Dan. 10. Ezech. 1. *i* S. Greg. in Ezech. Hom. 2.